

Genel Coğrafya

Editörler:

Prof. Dr. Hakkı YAZICI • Doç. Dr. Nusret KOCA

— 9. Baskı —

 PEGEM
AKADEMI

Editörler: Prof. Dr. Hakkı Yazıcı, Doç. Dr. Nusret Koca

GENEL COĞRAFYA

ISBN 978-9944-919-26-5

DOI 10.14527/9789944919265

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

© 2018, PEGEM AKADEMİ

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. AŞ'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik, kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayinevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

Pegem Akademi Yayıncılık, 1998 yılından bugüne uluslararası düzeyde düzenli faaliyet yürüten **uluslararası akademik bir yayinevidir**. Yayımladığı kitaplar; Yükseköğretim Kurulunca tanınan yükseköğretim kurumlarının kataloglarında yer almaktadır. Dünyadaki en büyük çevrimiçi kamu erişim kataloğu olan **WorldCat** ve ayrıca Türkiye'de kurulan **Turcademy.com** ve **Pegemindeks.net** tarafından yayınları taranmaktadır, indekslenmektedir. Aynı alanda farklı yazarlara ait 1000'in üzerinde yayını bulunmaktadır. Pegem Akademi Yayınları ile ilgili detaylı bilgilere <http://pegem.net> adresinden ulaşılabilir.

1. Baskı: Şubat 2007, Ankara

9. Baskı: Şubat 2018, Ankara

Yayın-Proje: Özlem Sağlam

Dizgi-Grafik Tasarım: Ayşe Nur Yıldırım

Kapak Tasarımı: Pegem Akademi

Baskı: Özyurt Matbaacılık
Büyük Sanayi Zübeyde Hanım Mah.

Süzgün Cad. No: 9

İskitler/Altındağ/ANKARA

Tel: (0312) 384 15 36

Yayıncı Sertifika No: 36306

Matbaa Sertifika No: 13385

İletişim

Karanfil 2 Sokak No: 45 Kızılay / ANKARA

Yayınevi: 0312 430 67 50 - 430 67 51

Yayınevi Belgeç: 0312 435 44 60

Dağıtım: 0312 434 54 24 - 434 54 08

Dağıtım Belgeç: 0312 431 37 38

Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60

İnternet: www.pegem.net

E-ileti: pegem@pegem.net

ÖN SÖZ

Eğitim Fakültelerinin İlköğretim Bölümleri'nde okutulan bu kitabın ilk basımı 2007 yılında yapılmıştı. Geçen süre içerisinde gözden kaçan bazı eksiklikler ve hatalar giderilerek ihtiyaç oldukça yeni basımlar yapılmıştır. Ancak zamanla daha kapsamlı değişiklik ve güncellemeler yapma zarureti ortaya çıktığından, kitabın bu son baskısında elden geldiğince gerekli düzeltme ve yenilemeler gerçekleştirilmiştir.

Bu vesileyle her zaman olduğu gibi öncelikle bölüm yazarı öğretim üyeleri ile kitabın basım ve dağıtımını gerçekleştirten PEGEM AKADEMİ YAYINCILIK'a teşekkür ederiz.

şubat 2017

Prof. Dr. Hakkı YAZICI

Doç. Dr. Nusret KOCA

BÖLÜMLER ve YAZARLARI

1. Bölüm: Coğrafya Nedir?

Prof. Dr. Ali Meydan, *Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Eğitim Fakültesi*

2. Bölüm: Coğrafyanın Gelişimi

Prof. Dr. İbrahim Güner, *Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi*

3. Bölüm: Uzay ve Güneş Sistemi

Prof. Dr. Saliha Koday, *Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi*

4. Bölüm: Coğrafyanın Bölümleri

Fiziki Coğrafya

Yeryüzü Şekilleri

Prof. Dr. Hasan Kara, *Pamukkale Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi*

İklim Bilimi (Klimatoloji)

Prof. Dr. Halil Koca, *Atatürk Üniversitesi K.K.E.F.*

Hidrografya

Prof. Dr. Erdal Akpınar, *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi*

Toprak Coğrafyası

Prof. Dr. Erdal Akpınar, *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi*

Bitki Coğrafyası

Prof. Dr. Erdal Akpınar, *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi*

Harita Bilgisi (Kartografya)

Prof. Dr. Ramazan Sever, *Giresun Üniversitesi Eğitim Fakültesi*

Beşeri Coğrafya

Nüfus Coğrafyası

Prof. Dr. Adem Başbüyük, *Erzincan Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi*

Yerleşme Coğrafyası

Prof. Dr. Adem Başbüyük, *Erzincan Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi*

Ekonomik Coğrafya

Doç. Dr. Nusret Koca, *Afyon Kocatepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi*

Bölgesel Coğrafya

Prof. Dr. Kenan Arıbaş, *Aksaray Üniversitesi Eğitim Fakültesi*

Tarihi Coğrafya

Prof. Dr. Kenan Arıbaş, *Aksaray Üniversitesi Eğitim Fakültesi*

Siyasi Coğrafya

Prof. Dr. Kenan Arıbaş, *Aksaray Üniversitesi Eğitim Fakültesi*

Afetler Coğrafyası

Prof. Dr. Salih Ceylan, *M. A. Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi*

İÇİNDEKİLER

Ön Söz	iii
Bölümler ve Yazarları	v
İçindekiler	vii

1. BÖLÜM

COĞRAFYA NEDİR?

Prof. Dr. Ali Meydan

(ss.1-20)

Coğrafyanın İlkeleri.....	9
Dağılılş İlkesi	9
Karşılıklı İlgi veya Bağlantı (Korelasyon) İlkesi.....	10
Nedensellik İlkesi	11
Coğrafyanın Diğer Bilimler Arasındaki Yeri	11
Coğrafya'da Kullanılan Yöntem, Teknik ve İfade Yolları	16
Sonuç	17
Kaynakça.....	19

2. BÖLÜM

COĞRAFYANIN GELİŞİMİ

Prof. Dr. İbrahim Güner

(ss.21-34)

Coğrafyanın Tarihçesi ve Gelişimi	21
Coğrafyanın Tarihi Çağlara Göre Gelişimi	21
İlk Çağ'da Coğrafya	21
Orta Çağ'da Coğrafya	24
Yeni Çağ'da Coğrafya	25
Yakın Çağ'da Coğrafya	27
Coğrafi Düşüncenin Gelişme Devreleri	28
Ansiklopedik Devre	28
Klasik Devre	28
Bölgesel Devre	29
Uzmanlaşma Devresi	29
Uygulamalı Coğrafya Devresi	29
Coğrafyanın Bölümleri.....	30
Genel Coğrafya	30
Fiziki Coğrafya.....	30
Beşeri Coğrafya.....	30
Ekonomik Coğrafya.....	31

Yerel Coğrafya.....	32
Coğrafya Öğretiminin Amaçları	32
Kaynakça.....	34

3. BÖLÜM

UZAY VE GÜNEŞ SİSTEMİ

Prof. Dr. Saliha Koday

(ss.35-63)

Uzay.....	35
Güneş ve Güneş Sistemi	39
Gezegenler.....	40
Merkür (Utarit)	42
Venüs (Zühre, Çulpan)	43
Dünya (Yer)	44
Dünyanın Oluşumu.....	46
Yerin İç Yapısı ve Jeolojik Devirler.....	47
Dünyanın Şekli, Boyutları ve Sonuçları.....	49
Dünyanın Hareketleri ve Sonuçları	52
Ayın Oluşumu, Yapısı, Hareketleri ve Sonuçları	54
Mars	58
Jüpiter (Müşteri) Gezegeni.....	58
Satürn Gezegeni.....	60
Uranüs Gezegeni (Yeşil Gri Dev Gezegen)	60
Neptün Gezegeni.....	61
Cüce Gezegenler	62
Plütön (Cüce Gezegen).....	62
Ceres 1 (Cüce Gezegen)	62
Kaynakça.....	63

4. BÖLÜM

COĞRAFYANIN BÖLÜMLERİ

(ss.65-328)

FİZİKİ COĞRAFYA

Prof. Dr. Hasan Kara

(ss.65-108)

Yeryüzü Şekilleri.....	65
İç Kuvvetler	66
Ana Yer Şekilleri.....	68
Dağlar.....	68
Ovalar.....	69

Platolar.....	70
Flüvyal (Akarsu) Topografya Şekilleri.....	71
Vadi Çeşitleri	71
Kertik (V Profilli) Vadiler.....	71
Kanyon Vadiler.....	71
Menderesli Vadileri	72
Yarma Vadiler.....	73
Tabanlı Vadiler	73
Asılı Vadiler.....	74
Çıkmaz Vadiler	74
Akarsu Ağı (Drenaj) Tipleri.....	74
Akarsuların Oluşturdukları Diğer Şekiller	75
Irmak Adaları	75
Dev Kazanları.....	76
Birikinti Konileri	76
Dağ İçi ve Dağ Eteği (Piedmont) Ovaları.....	76
Taraçalar.....	77
Karstik Şekiller	77
Karstik Erime Şekilleri	77
Lapyalar	77
Dolinler (Kokurdanlar)	78
Uvalalar.....	78
Düdenler (Su Yutanlar, Ponorlar).....	79
Polyeler (Gölovalar).....	79
Obruklar (Avenler).....	80
Mağaralar.....	81
Doğal Köprüler	81
Karstik Birikme Şekilleri	81
Travertenler	81
Sarkıt ve Dikitler	82
Volkanik Şekiller	82
Volkanik Konileri	83
Kraterler.....	83
Kalderalar.....	84
Maarlar.....	85
Diatremalar	86
Peribacaları	86
Yastık Lavlar (Pillow Lavası)	87
Dayklar.....	87

Neckler.....	87
Barrankolar.....	88
Kurak ve Yarı Kurak Bölgeler Topografyasına Ait Şekiller	88
Rüzgarların Oluşturduğu Aşınım Şekilleri.....	89
Yardanglar.....	89
Şehitkayalar (Mantarkayalar)	89
Kovuklar, Tafoniler	89
Façetalı Çakıllar (Dreikanterler)	90
Hamadalar (Çöl Kaldırımları)	90
Badlands (Kırgı Bayırlar)	90
Rüzgarların Oluşturduğu Birikim Şekilleri.....	91
Kumullar.....	91
Barkanlar	92
Parabolik Kumullar.....	92
Seyfler (Uruk).....	92
Lünetler	93
Lösler.....	93
Playalar	93
Bahadalar.....	93
İnselbergler (Adatepeler).....	94
Glasiyal (Buzul) Topografya Şekilleri	95
Buzul Aşındırma Şekilleri	95
Hörgüçkayalar.....	95
Buzul Vadileri	96
Sirkler	96
Buzul Çizikleri, Oyuklar ve Çentikler	96
Buzul Biriktirme Şekilleri	97
Buzul Depoları	97
Morenler.....	97
Kamesler	98
Asar veya Ekserler.....	98
Kıyı Topografyası Şekilleri	98
Kıyılarda Meydana Gelen Aşınım Şekilleri	99
Falezler (Yalıyarlar).....	99
Abrazyon Platformları.....	99
Asılı Vadiler	99
Kıyılarda Meydana Gelen Birikim Şekilleri	100
Plajlar.....	100
Deltalar	100
Kıyı Okları.....	101

Tombololar.....	102
Kıyı Kumulları	102
Başlıca Kıyı Tipleri	103
Farklı Yapılar Üzerinde Oluşan Topografya Şekilleri	104
Yatay Yapılar Üzerinde Oluşan Şekiller.....	104
Monoklinal Yapılar Üzerinde Oluşan Şekiller	105
Kıvrımlı Yapılar Üzerinde Oluşan Şekiller.....	106
Kırık (Faylı) Yapılar Üzerinde Oluşan Şekiller	106
Kaynakça.....	108

KLİMATOLOJİ (İKLİM BİLİMİ)

Prof. Dr. Halil Koca

(ss.109-143)

Giriş.....	109
Atmosfer	112
İklim Elemanları.....	115
Sıcaklık	115
Sıcaklık Değişme Oranları.....	121
Sıcaklık Dağılışı	124
Basınç	126
Rüzgarlar	129
Nemlilik ve Yağış.....	134
Yağışlar	136
İklim Tipleri	139
Ekvatorial İklim.....	139
Tropikal İklim.....	139
Muson İklimi	139
Akdeniz İklimi.....	140
Ilıman Kuşak Okyanus İklimi	140
Ilıman Kuşak Karasal İklimi	140
Yarı Kurak İklim.....	140
Kurak/Çöl İklimi	141
Tundra İklimi.....	141
Kutup İklimi.....	141
Kaynakça.....	143

HİDROGRAFYA

Prof. Dr. Erdal Akpınar
(ss.144-156)

Giriş.....	144
Yeraltı Suları	144
Kaynaklar	145
Akarsular.....	147
Oluşum Özellikleri	147
Akarsu Tipleri.....	148
Akarsu Rejimleri	148
Akarsu Havzaları.....	148
Akarsulardan Yararlanma	149
Göller	149
Oluşum Özellikleri	149
Göllerden Yararlanma.....	151
Denizler ve Okyanuslar	152
Coğrafi Dağılışı.....	152
Kıyı Morfolojisi	153
Deniz Suyu Hareketleri	154
Denizlerden ve Okyanuslardan Yararlanma	155
Kaynakça.....	156

TOPRAK COĞRAFYASI

Prof. Dr. Erdal Akpınar
(ss.157-164)

Giriş.....	157
Toprak Oluşumunu Etkileyen Faktörler	158
Ana Kaya	158
İklim	158
Topografya.....	158
Canlılar.....	159
Zaman.....	159
Başlıca Toprak Tipleri ve Coğrafi Dağılışları.....	159
Zonal Topraklar	160
İntrazonal Topraklar.....	161
Azonal Topraklar.....	162
Erozyon ve Çölleşme.....	162
Kaynakça.....	164

BİTKİ COĞRAFYASI

Prof. Dr. Erdal Akpınar

(ss.165-175)

Giriş.....	165
Bitki Örtüsünün Dağılışını Etkileyen Faktörler.....	166
Klimatik Faktörler.....	166
Topografik Faktörler.....	168
Edafik Faktörler.....	169
Biyotik Faktörler.....	169
Coğrafi Dağılış.....	170
Tropikal Kuşağın Vejetasyon Formasyonları.....	170
Subtropikal Kuşağın Vejetasyon Formasyonları.....	173
Orta Kuşağın Vejetasyon Formasyonları.....	173
Kutup Bölgelerinin Vejetasyon Formasyonları.....	174
Kaynakça.....	175

HARİTA BİLGİSİ (KARTOGRAFYA)

Prof. Dr. Ramazan Sever

(ss.176-203)

Giriş.....	176
Coğrafi Konum.....	177
Türkiye'nin Matematik Konumu ve Bazı Sonuçları.....	177
Türkiye'nin Özel Konumu ve Bazı Sonuçları.....	178
Harita ve Ölçek.....	182
Projeksiyon (İzdüşüm).....	182
Ölçek.....	184
Harita Çeşitleri.....	185
Ölçeklerine Göre Haritalar.....	185
Konularına Göre Haritalar.....	186
Haritalarda Yüzey Şekillerinin Gösterilmesi.....	187
İzohips (Eşyüksekti) Yöntemi.....	187
Tarama Yöntemi.....	189
Gölgelendirme Yöntemi.....	189
Kabartma Yöntemi.....	190
İzohips ve Renklendirme Yöntemi.....	190
Haritalardan Yararlanma ve Hesaplamalar.....	191
Haritalarda Uzunluk Hesaplamaları.....	192
Haritalarda Alan Hesaplamaları.....	195

Haritalardan Profil Çıkarmak.....	197
Diyagramlar.....	198
Grafikler.....	198
Diyagramlar.....	200
Kaynakça.....	202

BEŞERİ COĞRAFYA NÜFUS COĞRAFYASI

Prof. Dr. Adem Başıbüyük
(ss.204-217)

Giriş.....	204
Nüfus Artışı.....	208
Nüfusun Dağılışı.....	213
Kaynakça.....	217

YERLEŞME COĞRAFYASI

Prof. Dr. Adem Başıbüyük
(ss.218-228)

Giriş.....	218
Kırsal Yerleşmeler.....	221
Kent Yerleşmeleri.....	223
Kentsel Fonksiyonlar.....	225
Ekonomik Fonksiyonlarına Göre Kentler.....	226
Kültürel Fonksiyonlarına Göre Kentler.....	226
İdari ve Siyasi Fonksiyonlarına Göre Kentler.....	226
Kaynakça.....	228

EKONOMİK COĞRAFYA

Doç. Dr. Nusret Koca
(ss.229-257)

Tarım Coğrafyası.....	230
Hayvancılık.....	237
Ormancılık.....	238
Madenler ve Enerji Kaynakları.....	239
Sanayi.....	244
Ulaşım.....	246
Ticaret.....	252
Turizm.....	254
Kaynakça.....	257

BÖLGESEL COĞRAFYA

Prof. Dr. Kenan Arıbaş

(ss.258-276)

Fiziki Coğrafya Bölgeleri	258
Yüksek Şekillerin Egemen Olduğu Bölgeler	260
Çukur Şekillerin Egemen Olduğu Bölgeler.....	261
Toprak Örtüsü Bölgeleri	261
Bitki Örtüsü Bölgeleri	262
Klimatik Bölgeler.....	262
Hidrografik Bölgeler	263
Beşeri Coğrafya Bölgeleri	264
Nüfus Yoğunluk Bölgeleri.....	264
Sık Nüfuslu Bölgeler.....	264
Seyrek Nüfuslu Bölgeler	264
Yerleşme Bölgeleri	265
Kırsal Yerleşme Bölgeleri.....	265
Kent Yerleşme Bölgeleri	266
Konut Yapı Bölgeleri	267
Ahşap Ev Bölgeleri.....	267
Taş Ev Bölgeleri.....	267
Toprak Ev Bölgeleri	267
Kültür Bölgeleri.....	267
Ekonomik Coğrafya Bölgeleri	269
Tarım Faaliyet Türleri.....	269
Sanayi Bölgeleri.....	270
Ev Sanayii ya da Basit Sanayi.....	270
Atölye Tipi Sanayi	271
Modern Sanayi.....	271
Ticaret Bölgeleri	272
Madencilik Bölgeleri	272
Turizm Bölgeleri	273
Diğer Bölgeler	274
Kaynakça.....	275

TARİHİ COĞRAFYA

Prof. Dr. Kenan Arıbaş

(ss.277-280)

Tarihi Coğrafyanın Tanımı.....	277
Tarihi Coğrafyanın Amacı.....	277
Tarihi Coğrafyanın Konusu ve Sınırları	279
Kaynakça.....	280

SİYASİ COĞRAFYA

Prof. Dr. Kenan Arıbaş
(ss.281-291)

Giriş.....	281
Siyasi Coğrafyanın Coğrafi Unsurları.....	283
Fiziki Coğrafya.....	283
Beşeri Coğrafya.....	284
Ekonomik Coğrafya.....	286
Uluslararası Örgütler	290
Kaynakça.....	291

AFETLER COĞRAFYASI

Prof. Dr. Salih Ceylan
(ss.292-328)

Giriş.....	292
Yer Kökenli Afetler	295
Deprem.....	295
Tsunami.....	302
Yanardağlar.....	304
Heyalanlar.....	307
Kaya Düşmesi.....	308
Çamur Akıntıları	309
Çamur Akıntıları	309
Meteorolojik (Atmosfer) Kökenli Afetler.....	309
Sel - Su Baskını	310
Tipi.....	312
Çiğ	313
Dolu	314
Sis.....	316
Don	317
Fırtına	318
Tayfun (Kasırga).....	320
Tornado (Hortum)	321
Yıldırım Düşmesi.....	323
Kuraklık.....	324
Orman Yangını.....	325
Kaynakça.....	327

1. BÖLÜM

COĞRAFYA NEDİR?

Prof. Dr. Ali MEYDAN

Neuşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Eğitim Fakültesi

Binyıllar boyunca dar bir çerçevede yaşayan, muhtemelen doğduğu yerde ölen ve bütün dünyası gözünün gördüğü uzaklık kadar olan insanoğlu önce tekerleğin bulunması, ardından sanayileşme ve teknolojideki gelişmelerle birlikte gözünün gördüğü alanın uzağına da gitmeye ve daha ilerisinden de haberdar olmaya başlamıştır. 21. yüzyılda ulaşım ve haberleşme araçlarının gelişmesiyle dünya oldukça küçülmüştür. Bu durumda insanın sadece kendi ülkesiyle ve yaşadığı yerle ilgilenip, diğer ülkelere sırt çevirmesi mümkün değildir. Yaşanan ekonomik gelişmeler, ortaya çıkan siyasi olaylar, insanın kendi ülkesinden uzak olan ülkelere de gerçekleştirebileceği, bu durumlar uzak veya yakından herkesi etkilemektedir.

İnsanın yaşadığı mekâna anlam vermesi, uzak mekânları da anlamaya ve anlamlandırmaya çalışması mekânı algılama becerisiyle, bu mekânlar üzerinde geçmişten geleceğe şekillenen olgu ve olaylar ise zamanı algılama becerisiyle ilişkilidir ki, coğrafya eğitimi bu becerilerin gelişmesi açısından son derece önemlidir. Albert Einstein “Aklımın almadığı tek şey, bu evrenin aklımıza nasıl sığabilmiş olmasıdır.” derken insanoğlunun yaşadığı mekândan evrenin sınırlarına doğru aklıyla yaptığı yolculuğun sonucunda mekânı anlama ve algılama gayretinin sonsuzluğunu da ortaya koymaktadır.

Mekânı anlama ve algılama çalışmaları çocuğun doğumuyla başlar. Çocuğun ilkokula başlamasıyla birlikte mekâna ait özellikler Hayat Bilgisi dersi kapsamın-

da, “yakından uzağa”, “somuttan soyuta”, “bilinenden bilinmeyene”, “basitten karmaşığa” gibi önemli öğretim ilkeleri çocuğun öncelikle yakın çevresinde gördüğü ve somut olarak bildiği olgu ve olayları anlaması ve kavramasına öncelik verilmesini öngörür. 1., 2. ve 3. sınıflarda Hayat Bilgisi dersi içinde; 4., 5., 6. ve 7. sınıflarda ise Sosyal Bilgiler dersi içinde coğrafya konuları yer alırken, müstakil bir coğrafya dersi lise birinci sınıftan itibaren programda kendisine yer bulur. Turan’a (2002) göre Hayat bilgisi dersinde işlenen coğrafya konuları, çocuğun dış dünyasını ve kendi bulunduğu çevrenin özelliklerini algılamaya dönük bilgilerden oluşmaktadır.

Coğrafya geo (yer) ile graphien (tasvir) terimlerinin birleşmesinden meydana gelir. Coğrafya teriminin, eskiçağda ilk kez M.Ö. III. yy başlarında, geographica ya da geographien biçiminde, Eski Mısır’ın İskenderiye kentinde yaşamış olan Eratosthenes (M.Ö.275-195) tarafından kullanıldığı kabul edilir. Gözlem ve matematiksel hesaplama sonuçları ile bilimsel düşüncelerini topladığı eserlerindeki fikirleri arasında, coğrafi düşünce ve bilgiler ağırlık kazanmıştır. Bu eserler arasında önemli olanı, Geographica adını taşıyan eseridir. Anlamı coğrafi ya da coğrafya ile ilgili veya coğrafya ilmine ilişkin demek olan bu eser, coğrafya ilminin adının konulması bakımından çok önemli bir kaynaktır. Çünkü bugünkü bilgilerimize göre coğrafya terimi, ilk kez bu düşünür tarafından, söz konusu bu eserde kullanılmıştır (Doğanay, 1993, 3).

Coğrafyanın insanı, insanın üzerinde yaşadığı mekânı, insanın etkilendiği doğal ve beşeri olayları ya da insanın etkilediği ve değiştirdiği doğayı içine almasından dolayı bu geniş perspektif ister istemez coğrafyanın birçok bilim insanı tarafından farklı şekillerde tanımlanmasına neden olmuştur. Atalay (1994) “Yeryüzünün şekillenmesini, şekillenmede etkili olan amilleri ve yeryüzünde canlı hayatı oluşturan insan, bitki, hayvan toplulukları ile doğal ortam arasındaki ilişkileri ve bunların dağılışını inceleyen bir bilim dalı” olarak tanımlarken; İzbırak (1986) “Bütün çeşitlilikleriyle, yeryüzüne bağlı olayları tanıtan, bunları açıklayan bilim” olarak ifade etmiş; Erinç (2000) “Yeryüzündeki mekanların özelliklerini ortaya koyan ve gerek bu özelliklerin, gerekse muhtelif mekanlar arasındaki benzerlik ve ayrılıkların sebeplerini ve bunlara hükmeden kanunları araştıran ve açıklayan bir bilimdir” şeklinde; Doğanay (1998) ise “Coğrafi yeryüzündeki doğal, beşeri ve ekonomik olayları, insanla ilgi kurarak inceleyen bir bilimdir” diye tanımlamıştır. Özdemir (1997) göre ise coğrafya “Mekana ait ilişkiler zincirini kuran bir sentez bilimidir”

Akınoğlu’na (2006) göre coğrafya; bir toplumu oluşturan tüm öğelerle ilgilendirir. Toplumun gelişmişlik durumu, nüfusun genel özellikleri, içinde yaşadığı fiziki çevre ve bu çevrenin o toplumun gelişmesindeki etkisini inceler, araştırır. Coğrafi